

Stikstof te lijf met grazers

Onderzoek geeft richting aan nieuw begrazingsbeleid

Konikpaarden in Meijndel

Stikstof en natuur, het is een combinatie die de laatste maanden veel stof doet opwaaien. Denk maar aan alle bouwprojecten die stil liggen en de boze boeren die op trekkers oprukten naar Den Haag. Ook Dunea heeft te maken met de effecten van stikstof. Op basis van gedegen onderzoek gaan we dit probleem te lijf.

De Nederlandse duinen kennen een grote biodiversiteit. Op deze 1% van Nederland komt maar liefst 40 tot 70% van de plant- en diergroepen voor. De waarde neemt zelfs toe! Dat blijkt ook uit de resultaten van het 5000-soortenjaar van Nationaal Park

Hollandse Duinen. Ook in Meijndel komen bijzonder veel soorten voor. Als natuurbeheerder zijn wij daar trots op. We willen deze soortenrijkheid graag in stand houden en bevorderen. Onderzoek helpt ons daarbij.

Veel soorten in de verdrukking

Al decennia is de neerslag van stikstof een toenemende bedreiging voor de biodiversiteit. Dat zit zo. Stikstof is een belangrijke voedingsstof voor planten. Maar een teveel aan stikstof, onder andere veroorzaakt door intensieve landbouw, verkeer en industrie, heeft een negatief effect op de biodiversiteit. Het zorgt er namelijk voor dat bepaalde plantensoorten gaan woekeren en andere soorten juist in de verdrukking raken. Als daar niks tegen gedaan wordt, verdwijnen die soorten uiteindelijk en verarmt het ecosysteem.

Om de biodiversiteit te beschermen, proberen we de effecten van stikstofneerslag tegen te gaan. We weten dat begrazing hierbij helpt. Daarom zetten we schapen, runderen en paarden in bij het beheren van onze natuur.

Teveel begrazing niet goed

Uit wetenschappelijk onderzoek van onze eigen deskundigen blijkt nu echter dat ook een teveel aan grazers een negatief effect kan hebben op de biodiversiteit. Zo kan overbegrazing leiden tot een afname van de bloemrijkdom. Insecten, die afhankelijk zijn van bloemen, krijgen daardoor minder kansen. Een ander negatief effect van te veel begrazen is dat het gewicht van het vee de bodem compacter maakt. Daardoor blijft de bodem kouder en

stagneert de ontwikkeling van het insectenleven.

Hoe verder?

Met die kennis willen we onze aanpak bijstellen, op zoek naar een optimale methode en intensiteit van begrazing door vee. Er zijn een aantal mogelijke varianten van begrazing uitgewerkt:

- A) Geheel stoppen met veebegrazing
- B) Meijndel indelen in deelgebieden en cyclisch begrazen
- C) Jaarrond heel Meijndel begrazen
- D) Meijndel splitsen in een west- en oostdeel, of
- E) Alleen winterbegrazing toepassen

We hebben deze varianten gewogen op meerdere criteria. Daarbij scoorden de varianten D en E het hoogst, waarbij het effect op insectengroepen en de daarbij behorende bloemrijkdom in het duin belangrijke factoren waren.

In variant D wordt het oostelijke deel jaarrond begraasd en het westelijke, qua planten en dieren meest soortenrijke deel, alleen in de winter. In variant E wordt alleen in de wintermaanden begrazing toegepast. In die laatste variant zou het vee jaarlijks van buiten de duinen moet worden ingehuurd. Die dieren zouden het terrein dan ook niet kennen. Dit zijn praktische bezwaren die zwaar wegen.

Voor uw veiligheid én die van de dieren verzoeken we u om de volgende regels in acht te nemen:

- Houd ten minste 25 meter afstand
- Doorkruis de kuddes niet
- Laat de dieren met rust
- Voer de dieren niet, ze worden ziek van menselijk eten

Winterbegrazing in hele terrein

Op basis van de uitkomst van het onderzoek hebben we besloten om variant D uit te voeren. Hierbij neemt de bloemrijkdom in het voorjaar en zomer toe. Die bloemen trekken insecten aan en daarmee ook meer vogels. De biomassa die in deze periode wordt opgebouwd, wordt in het herfst- en winterseizoen door onze grazers weggegeten, zodat het dichtgroeien van de grasmat wordt voorkomen.

Tussen 1 oktober en 1 maart mogen de koeien en paarden zowel in het oosten als in het westen grazen. Ze kunnen dan in de Kijfhoek & Bierlap lopen, maar ook in de Kikkervalleien. Een oversteekmogelijkheid van bijna een kilometer lang laat de beesten vrijuit 'migreren'.

Wandelen en fietsen in begraasd terrein

Om te zorgen dat de dieren niet buiten deze gebieden kunnen komen, zijn enkele maatregelen getroffen. Zo zijn er in het fietspad veeroosters geplaatst, gaan de ruiters door een speciaal ruitershek en op het wandelpad zijn klaphekken neergezet. Gaat u de komende maanden wandelen of fietsen in Meijndel, dan kunt u tussen de veeroosters een koe of paard ontmoeten of de mest van deze dieren tegenkomen. Borden informeren u over de aanwezigheid van de dieren. Veel wandel- en fietsplezier!

Galloway

